

Biblioteka jako miejsce aktywizujące seniorów – rozmowa z kierownikiem Biblioteki Babie Lato Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku Katarzyną Dettlaff-Lubiejewską

poprowadziła Jolanta Laskowska

Biblioteka Babie Lato Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się w Gdańsku na Przymorzu i jest wyjątkowa, gdyż różni się od innych filii w mieście. Co wyróżnia tę bibliotekę spośród innych tego typu oddziałów?

Biblioteka Babie Lato, wcześniej Filia nr 14 WiMBP, otrzymała swoją nazwę w 2019 r. W styczniu 2011 r., gdy zostałam kierownikiem tej filii, zainicjowałam powstanie przy niej Gdańskiego Centrum Seniora. W 2021 r. GCS obchodził jubileusz 10-lecia powstania, w ramach którego odbyło się wiele różnorodnych inicjatyw dedykowanych osobom starszym. Jednym z wielu założeń było zachęcenie seniorów do aktywnego spędzania wolnego czasu, rozwijania pasji i zainteresowań, a także nawiązywania kontaktów towarzyskich.

Na przestrzeni lat zrealizowano w Gdańskim Centrum Seniora mnóstwo ciekawych spotkań autorskich, m.in. z Jerzym Sampem, Hanną Cygler, Barbarą Kanold, Małgorzatą Wardą, Anną Klejzerowicz, Barbarą Szczepułą, Katarzyną Enerlich, Magdaleną Grzebałkowską, Katarzyną Bondą, Bożeną Aksamit, Magdaleną Witkiewicz i in. Odbyło się też wiele interesujących spotkań z podróżnikami, psychologami, prawnikami, lekarzami, a także warsztaty biblioterapeutyczne, komputerowe, artystyczne, fotograficzne, jak również koncerty ze znanymi artystami z Opery i Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku czy koncerty Galicja Folk Band z Ukrainy.

W Gdańskim Centrum Seniora zrealizowano wiele projektów, z których warto wymienić następujące:

- „Dodać zdrowia do życia i życia do lat – biblioteka miejscem społecznej i kulturalnej aktywności seniorów”. W ramach projektu odbyło się 7 spotkań autorskich, spotkanie z psychologiem i 2 spotkania z podróżnikami. Spotkania miały miejsce od stycznia do sierpnia 2012 r.;
- „Myślisz książka, mówisz biblioteka inicjatorem działań na rzecz osób starszych” – zrealizowano 3 spotkania autorskie, spotkanie z psychologiem oraz koncert w wykonaniu harfiarki Barbary Karlik. Projekt trwał od września do grudnia 2012 r.;
- „Spotkania z pasjami” Fundacji Orange w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych. Był to cykl 12 spotkań w bibliotece w formie wideokonferencji, które odbywały się od września do listopada 2013 r.;

- „Stocznia jest kobietą – projekt senierek i seniorów” – miał miejsce od kwietnia do listopada 2015 r. W ramach projektu zrealizowano cykl warsztatów komputerowych we współpracy ze Stowarzyszeniem Arteria i Instytutem Kultury Miejskiej.

Czy dużo osób starszych korzysta z usług biblioteki?

Od momentu zainicjowania GCS wszystkie zajęcia dedykowane seniorom cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. I tak na przykład w latach 2011–2014 liczba uczestników wahała się w przedziale od 120 do nawet 400 osób rocznie. W kolejnych latach liczba osób korzystających z oferty biblioteki była podobna.

W maju 2018 r., wychodząc naprzeciw potrzebom osób starszych, Gdańskie Centrum Seniora w ramach współpracy z Firmą Formsoft poszerzyło ofertę dla seniorów, proponując bezpłatne treningi pamięci Akademię Umysłu SENIOR EDU. Warsztaty komputerowe oparte na multimedialnym programie, składającym się z gier logicznych, spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem (do lutego 2020 r. odbyło się dwadzieścia edycji kursu, przeszkolonych zostało 100 seniorów). W trakcie każdej lekcji odbywały się również zajęcia „bez komputera”, wspierające funkcje poznawcze, a także służące integracji grupy i lepszemu, wzajemnemu poznaniu się. Należy wspomnieć, że Biblioteka Babie Lato w związku z zainicjowaniem tego nowatorskiego działania dla seniorów została laureatem w kategorii „Inicjatywa Senioralna” w Konkursie „Aktywni Seniorzy 2018.”

Pozytywny wpływ na budzenie wrażliwości artystycznej seniorów miały także i nadal mają liczne wystawy i wernisaże organizowane w bibliotece. W 2019 r. w ramach działalności GCS w Bibliotece Babie Lato został zrealizowany projekt wewnętrzny „Ubierz się w książkę – Sleeveface dla seniorów”. Głównym celem projektu była znacząca aktywizacja osób starszych w zakresie kształtowania zainteresowań literackich oraz uwrażliwienia na sztukę (fotografię). Projekt miał również wpłynąć na integrację seniorów w środowisku lokalnym, a także poprawić wizerunek osób starszych w społeczeństwie, przeciwdziałając wykluczeniu tej grupy mieszkańców.

W sesji fotograficznej przeprowadzonej przez Martę Polak – prezeskę Stowarzyszenia „Dobre Wiadomości” wzięło udział 24 seniorów. Uczestnicy projektu bardzo pozytywnie odebrali pomysł i możliwość uczestniczenia w sesji oraz w wernisażu wystawy fotograficznej. Dla wielu z nich było to nowe doświadczenie, które wpłynęło na wzrost ich poczucia wartości i przyniosło dużą wewnętrzną satysfakcję.

W 2020 r. w ramach GCS zaplanowano także projekt „Art Senior – wiosenne spotkania ze sztuką”, który w związku z trwającą sytuacją epidemiologiczną został przełożony na czas zakończenia pandemii. Będzie on polegał na przeprowadzeniu przez artystkę Agatę Gajewską warsztatów artystycznych dla seniorów. Uczestnicy biorący udział w zajęciach będą mieli możliwość zapoznania się z technikami plastycznymi, a to pozwoli im rozwinąć jeszcze bardziej umiejętności artystyczne. Warsztaty uświetni wernisaż prac uczestników biorących udział w zajęciach.

Czy biblioteka skupia tylko starszych czytelników?

Nie, nie tylko. Do biblioteki przychodzą również dzieci, młodzież i dorośli mieszkańcy Przymorza. Dla dzieci i młodzieży prowadzimy m.in. warsztaty biblioterapeutyczne. Warsztaty te organizowane są dla grup szkolnych i mają na celu podnoszenie własnej samooceny, rozwijanie umiejętności współpracy z grupą, wyzbywanie się nieśmiałości, naukę tolerancji i akceptacji, rozwijanie wyobraźni, twórczego myślenia i zainteresowania lekturą.

W ofercie kulturalno-oświatowej biblioteki są również warsztaty artystyczne, rozwijające zdolności manualne oraz ekologiczne, skierowane do różnych grup wiekowych (dzieci, młodzieży i dorosłych), mające na celu zwiększenie nawyków proekologicznych oraz zainteresowanie tematem „zero waste”.

Biblioteka realizuje również projekty wewnętrzne, np. w 2019 r. realizowano projekt „Ekoteka, tworzymy ekologiczne «przyda się»”, jak również projekt dedykowany najmłodszym czytelnikom „Español en la biblioteca – hiszpański dla dzieci”. Kolejnym wewnętrznym projektem było „Moje miasto w niemiejskiej odświeżeniu” (kwiecień–maj 2019 r.), mający na celu zwiększenie zainteresowania młodzieży ochroną środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego okolicy.

Jak wygląda zarządzanie placówką?

Tworzymy zgrany czteroosobowy zespół biblioteczny z dużym doświadczeniem zawodowym i szerokimi kompetencjami. Staramy się dokładać wszelkich starań, żeby nasi wszyscy czytelnicy byli zadowoleni z poziomu usług i oferty bibliotecznej, jaką stale dla nich przygotowujemy.

Zarządzanie placówką daje mi wiele satysfakcji zawodowej. Jako kierownik odnajduję się w organizowaniu imprez kulturalno-oświatowych. Już samo znajdowanie tematów spotkań i projektów oraz dobór gości i prelegentów dostarcza wielu pozytywnych emocji. Natomiast praca z seniorami i dla seniorów przynosi mi wiele radości, spełnienia i jest dla mnie niezwykle inspirująca oraz rozwijająca.

W moje projekty dedykowane seniorom angażują się również inne filie WiMBP. W październiku 2019 r. miał miejsce Festiwal „Senior z pasją – tydzień spotkań w bibliotece”. W kilkunastu filiach odbyło się (w określonym dniu tygodnia) wiele interesujących spotkań, warsztatów, koncertów zaplanowanych wokół następujących bloków tematycznych: zdrowie, praktyczne porady, sztuka i rękodzieło, książka i słowo, podróże i spotkania z muzyką z różnych stron świata.

Kolejnym przykładem zaangażowania dwunastu filii WiMBP w inicjatywę na rzecz seniorów miał być projekt międzypokoleniowy „Cyfrowy Tydzień Seniora w Bibliotece” polegający na przeprowadzeniu przez młodzież licealną cyklu konsultacji z obsługi urządzeń mobilnych (smartphone, tablet). Niestety ze względu na pandemię COVID-19 nie został zrealizowany.

Aktualnie realizujemy jesienną akcję czytelniczną dla seniorów „Książka na zdrowie”, do której również włączyły się inne filie WiMBP. Celem tej akcji jest promocja czytelnictwa wśród osób starszych – to forma zachęty i mobilizacji do regularnej lektury. Seniorzy

otrzymują receptę (ulotkę), na której zbierają przez dwa miesiące pieczątki od każdej wypożyczonej książki. Po zebraniu 10 pieczątek oraz wpisaniu samodzielnie w ulotce tytułów książek otrzymują książkowy upominek oraz dyplom.

Czy ma Pani, jako kierownik jakieś marzenia zawodowe?

Marzę, żeby biblioteka jako instytucja była jeszcze bardziej rozpoznawalna na mapie miasta Gdańsk, do której chętnie przychodziliby czytelnicy zainteresowani lekturą, jak również ofertą kulturalno-oświatową.

Wobec powyższego serdecznie życzę Pani, żeby Pani marzenia się spełniły. Bardzo dziękuję za rozmowę.

Dziękuję bardzo.

Fotografia 1. Kierownik Katarzyna Detlaff-Lubiejewska z Zespołem Galicja Folk Band

Źródło: archiwum biblioteki.

Fotografia 2. Kierownik Katarzyna Detlaff-Lubiejewska z dziennikarzem Markiem Górlikowskim, autorem książki pt. *Państwo Gucwińscy*

Źródło: archiwum biblioteki.

Fotografia 3. Wystawa Barbary Wypustek w Bibliotece Babie Lato

Źródło: archiwum biblioteki.